

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quām extra corpus Juris Canonici vagantur ...

**Fargna, Francesco de
Montisfalisci, M.DCC.XVII.**

Casus III. Argumentum. Ingrediente Patrono Religionem, & ibi solemniter profitente, an Religio possit obtinere, & exercere Juspatronatus ex persona Patroni prfessi, ei competens jure sanguinis, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72191](#)

Cooppositorem ad Text. expressos in cap. 1. & 2. ut in lit. pend. in 6. cum aliis adductis in dicta decis. §. Præterea.

Nequaquam subsistente, quod lis est calumniosa, quia quilibet calumnia suspicio tollitur, tum ex sententia favorabili reportata à Michaeli Angelo cum successiva rei judicata, quæ non fuit contumacialis, ut supponebant Informantes pro Jo; Nicolao, sed in contradictorio Partium Judicio, ut in hodierna propositione fuit justificatum, *Lotter. de re Benef. lib. 2. quest. 20. num. 94. Ros. de execut. litt. Apostol. par. 1. cap. 17. numer. 172.* Tum etiam ex ipsam confessione Jo: Nicolai, qui gratiam Apostolicam reportavit cum derogatione Iurispatronatus in totum, attenta liteverè, & legitimè introducta ibi: attenta lite predicta verè, & legitimè introducta existente: unde adversus propriam confessionem, in qua fundavit suam gratiam, audiri non poterat, ut probat sapè citata decisio coram Me §. Addito. & §. Nec majoris.

Quin suffragetur responsio, quod expressio facta per Io: Nicolaum Pontifici intelligi debeat de lite inter ipsum, & Michaelem Angelum, non autem de lite cum Grosso. Nam cum Papæ narrata fuerit lis cum Grosso, verba illa attenta lite verè, & legitimè introducta, non poterant intelligi de alia, quam superius Pontifici exposita, *Rota dec. 18. sub num. 3. vers. Jure merito coram R.P.D. meo Ansaldo;* nec alias Papa concessisset gratiam derogationis Iurispatronatus in totum, quam indulgere non solet, nisi propter litem, quæ ante vacationem pendet indecisa inter Patronos, ratione cuius mutuò se impedit, ne possint præsentare, non autem propter litem, quæ promovetur inter presentatos post vacationem *Lotter. de re Benef. lib. 2. quest. 8. num. 100. Rot. coram R. P. D. meo Ansaldo decis. 35. num. 2. & in Faventina. Beneficii 24. Aprilis 1705. §. Injustitia, & §. Continuatio in fine, & 10. Junii ejusdem anni §. Lis quippe cum seq. coram R. P. D. meo Kaunitz.*

Ex qua sententia, & confessione Partis tollitur etiam aliud caput calumniae deductum, ex quo dicta lis fuerit mota

contra triennalem possessorem; quia cum hoc non obstante, Michael Angelus reportaverit sententiam transactam in Iudicatum, præsumptio, quæ assistit pro justitia ejusdem, facit cessare calumniam, & inducit præsumptionem, vel quod Grossus non haberet possessionem pacificam triennalem, vel quod ejus exceptionem non allegaverit, aut saltem quod illam neglexerit, dum permisit transitum sententiæ in Iudicatum, & deinde liti, & juri, quod habebat, renunciavit; ideoque hoc stante, non potest nunc lo: Nicolaus veniens ex jure novo, & independenter ab Antecessore, juvari dicta regula de triennali ad tradita per Rot. in Hipporegian. Beneficii 11. Februarii 1794. §. Absque eo cum seqq. coram Muto, ubi concordan.

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Ingrediente Patrono Religionem, & ibi solemniter profitente, an Religio possit obtinere, & exercere Juspatronatus ex persona Patroni Professi, ei competens Jure Sanguinis, & quatenus possit exercere Juspatronatus, an Superior Religionis, aut Monasterii possit præsentare absque consensu Capituli, seu aliorum Religiosorum ejusdem Monasterii?

SUMMARIUM.

- 1 Per divisionem res melius intelligitur.
- 2 Novitus Patronus potest per se ipsum præsentare, & ante Professionem de Jurepatronatus disponere.
- 3 Monasterium, capax possidendi Bona in communis, potest obtinere Juspatronatus ex persona Patroni Professi, ei competens titulo hereditario, secus se ei competenter Jure universalis, nimirum quatenus esset pars unius Collegii, aut Communitatis.
- 4 Monasterium incapax possidendi Bona in communis, non potest obtinere ex persona Patroni professi Juspatronatus

- natus hereditarium, sed istud, ad quem pertineret? Vide ibi.
- 5 Franciscani, Minoris Observantiae, Cappuccini, Domus professae Societas Jesu, an sint capaces Jurispatronatus gentilitii ex persona Patroni professi, & quare, vide ibi, & numer. 7. & 12. & 13. & seq.?
- 6 Rex, vel Imperator, si efficiatur Monachus definit esse Rex, aut Imperator, & Jus Regni non transit ad Monasterium.
- 8 Minores de observantia Cappuccini, & Societas Jesus, an sint capaces Legatorum?
- 9 Juspatronatus Gentilitium, aut secundum se absque hereditate non opponitur, Mendicitati, aut Paupertati Religionum Mendicantium.
- 10 Religiosi Mendicantes sunt capaces Juris eligendi Generalem, Provinciales, deputandi Rectores, & Guardianos.
- 11 Ac sunt capaces Juris nominandi, ac presentandi unam, aut plures personas, cui, vel quibus committi possit erogatio eleemosinae in res eis necessarias.
- 13 Religiosi Mendicantes, quorum Iurum sint incapaces, & num. 15.
- 14 Mendicantes possunt habere Reliquias, Agnus Dei, facultatem excommunicandi, absolvendi, & dispensandi.
- 16 Ecclesia Patronalis, quo sensu dici possit propria Religiosorum Mendicantium.
- 17 Professo privat Religiosum usu Juris, non autem usu facti.
- 18 Actualis usus, an sit separabilis a domino proprietatis.
- 19 Juspatronatus non cedit in commoditatem, & utilitatem pro victu, & vestitu Religiosorum, ad quos spectaret ex persona Patroni professi.
- 20 Religiosis Mendicantibus, si ad ipsos spectaret Juspatronatus, liceret suas necessitates insinuare Rectori Ecclesie Patronatae.
- 21 Juspatronatus Gentilitium competit Monasterio, durante vita Patroni professi.
- 22 Monasterium, cui competit Juspatro-
- natus Gentilitium, an possit illud exercere, vel potius ejus exercitium, seu presentatio pertineat ad Patronum de Sanguine, seu familia Professum. Vide ibi, & num. 23. & 50. & 51.?
- 24 Jura sanguinis, quo sensu per professionem non aveluntur a professo.
- 25 Abbas, aut Superior Monasterii an possit presentare absque consensu Capituli, seu Religiosorum, & num. 26.?
- 27 Presentatio facta ab Abate absque consensu aliorum Religiosorum, an sit nulla, vel potius annullanda?
- 28 Presentatus a majori parte Patronorum est instituendus, & num. 51.
- 29 Juspatronatus in dubio presumitur hereditarium.
- 30 Juspatronatus esse hereditarium, ex quibus resultat, & 31.
- 32 Condominus non potest in actibus concernentibus idem condominium in se habere; & in alterum transferre plusquam importet rata sui condomini.
- 33 Annexio Juspatronatus Castro, an sit ab allegante probanda, & quomodo probari possit, num. 34. & 35. 38. & 39.
- 36 Juspatronatus transfertur cum Universitate Bonorum absque beneplacito Apostolico.
- 37 Verba posita ad maiorem cautelam, non sunt apta nocere veritati.
- 40 Dictio aliquorum equipollit alteri quorumdam, vel nonnullorum, & excludit universalitatem personarum.
- 41 Juspatronatus quando est annexum feudo, Patronus debet habere qualitatem Domini, & num. 45.
- 42 Minor pars Patronorum in Iure, presentandi censeretur absorta a majori parte.
- 43 Inobservantia vim adimit quibuslibet Indultis, & concessionibus, & num. 62.
- 44 Beneplacitum Apostolicum presumitur ex observantia, & num. 59.
- 46 Competente Iurepatronatus alicui familia in genere, omnes de dicta familia succedunt in eo in capita.
- 47 Reservato Iurepatronatus aliquibus nominatis in ipsa reservatione, unusquisque nominatus constituit propriam lineam.

48 Suc-

- 48 Successio in Iurepatronatus regulatur à forma successionis fideicommissariæ.
- 49 Professus in Religione non habet, nec velle, nec nolle.
- 50 Patronus professus in Religione non habet Ius præsentandi, sed illud speçiat ad Monasterium, sive agatur de Iurepatronatus Gentilitio, sive hæreditario, itaut si Monasterium foret incapax, Ius præsentandi potius pertineat ad alios Successores, ut numer. 51.
- 51 Iura Sanguinis per professionem non aveluntur à Religioso, sed ea novæ valent exerceri per illum solum.
- 52 Patronus, qui sit Abbas, aut Prior Monasterii, an possit se solo præsentare, aut authorizare suum Ius, & num. 53.
- 54 In Iurepatronatus Gentilitio filii admittuntur ad præsentandum cum Patre.
- 55 Præsentatus ab existente in possessione præsentandi, est instituendus.
- 56 Præsentatio facta post lapsum quadrimestris est nulla, nisi sit facta in termino legitimè prorogato, ut n. 57. & 59.
- 58 Prorogatio termini ad præsentandum obtenta à Superiore, an sit inefficax, & subrepititia, si non exprimatur, quod adhuc præsentatus ab uno ex personis intra quadrimestre.
- 59 Idem est in tempore præsentare, & præsentare in tempore prorogato per Superiorum.

C A S U S I I I.

Quidam Patronus Ecclesiæ A. ingressus fuit Religionem, ibique solemnem emisit Professionem, queritur an Iuspatronatus, seu Ius præsentandi ad dictam Ecclesiam ipsi competens transferit in Religionem, seu Monasterium, in quo professus est.

Ut clarius procedatur in hac quæstione, dividenda, & separanda sunt certa ab incertis, non controversa à controværis, cùm per hujusmodi divisiones melius intelligatur, juxta Glossam in cap. Exivi de verbor. significat. verb. Exivi.

2 Certum est, quod existente Patrono in statu Novitiatus ejus Iuspatronatus non transit in Monasterium, sed ipse Patronus Novitus succedente vacatione Ecclesiæ Patronatae, potest per se ipsum ad illam præsentare, immo ante professionem potest de illo disponere, & in personam sibi benevisam capacem transferre, dummodo ei competat Iure hæreditario, aut jure sanguinis, & sit ultimus de familia ad tradita per Ancharan, in Clement. Exivi de verbor. signific. num. 24. Lezzan. in Summ. quæst. Regular. tom. 1. par. 1. cap. 11. num. 11. & in terminis fideicommissi, aut alterius Iuris testantur Fagnan. in cap. In præsentia de probat. numer. 49. Card. de Luca de Regul. disc. 63. num. 5.

Indubitatum est etiam, quod Iuspatronatus hæreditarium, per solemnem professionem Patroni transfertur, & transit in Religionem, seu Monasterium capax possidendi Bona in communi, in quo ipse Patronus profitetur, ea ratione, quia per talem professionem omnia Bona profecti acquiruntur Monasterio, & omne jus in illud transferrur ad Text. in cap. Cum pro utilitate 16. quæst. 1. Lambertin. de Iurepatr. lib. 1. part. 2. quæst. 2. art. 25. num. 4. Tamburin. de Iur. Abb. tom. 3. disput. 9. quæst. 23. num. 2. Roderic. quæst. Canonic. de regul. tom. 2. quæst. 122. art. 2. Religiones enim, & Monasteria, quæ possunt possidere Bona in communi, sunt capacia obtainendi, & exercendi Iuspatronatus ex persona Professi, ei tamen competens Iure hæreditario, aut ex fundatione, dotatione, & constructione: dum si Patrono professo competenter Iuspatronatus, non Iure singulari, sed Iure universalis, nimirum quatenus esset in seculo pars unius Collegii, aut Communis, ad quam spectaret Iuspatronatus, ut si fuisset Civis Decurio, Consul alicujus artis, Canonicus alicujus Collegiate, vel Cathedralis, & similes, tunc enim illud non transiret ad Monasterium, quia ratione professionis definit esse talis pars, juxta Gloss. in cap. Beneficium, verb. Conferendum de Regul. in 6. Lezzan. in Sum. quæst. regul. par. 2. cap. 19. num. 11. & 21. tom. 1.

Absque

4 Absque ulla controversia quoque procedit, quod emitente Patrono solemnen professionem in Religione, seu Monasterio incapaci possidendi Bona, tam in communi, quam in particulari, ut sunt Religiones, & Monasteria Minorum De Observantia, Cappucinorum, & Societatis Iesu, Iuspatronatus ei competens titulo hereditario non transfertur in hujusmodi Religionem, seu Monasterium, nec istud potest obtinere Iuspatronatus ex persona Patroni professi titulo hereditario ei competens: ratio est, quia sicuti hujusmodi Religiones, & Monasteria non possunt obtinere, nec ullo modo capere hereditatem Patroni professi, ut sunt Religiones Minorum de Observantia, & Cappucinorum, aut saltet non possunt illam capere ad effectum retinendi; quidquid secus sit ad effectum illam vendendi, & in necessarios usus convertendi, ut est Religio Societatis Iesu. Fagnan. in cap. In praesentia de probat. num. 39. & 66. Barbos. ad Concil. sess. 25. de regul. cap. 3. num. 2. 3. & 8. & seqq. ibique Gard. de Luca disc. 35. Rota decisi. 245. num. 1. & seqq. coram Buratt. Ita nec poterunt obtinere Iuspatronatus eidem hereditati annexum, cum conexorum idem sit judicium ad Text. in cap. Translato de Confit. Sed in hoc casu Iuspatronatus hereditarium competens Patrono professo in una ex dictis Religionibus incapacibus possidendi Bona in communi deferretur venientibus ab intestato, nulla facta de illo dispositione ante professionem, ut de Bonis ingredientium hujusmodi Religiones testantur. Abb. in cap. In praesentia num. 62. Fælin. num. 50. Fagnan. num. 48. Barbos. ad Concil. sess. 25. de regul. cap. 3. num. 5.

Quæ igitur sunt incerta, & controversa, & quæ hic mihi examinanda proposui, versantur circa Iuspatronatus Gentilitium, seu circa Patronum, cui competit Iuspatronatus Iure sanguinis, & qui solemnem emisit professionem in Religione, seu Monasterio incapaci possidendi Bona, tam in communi, quam in particulari, quam in communi, quam in particulari, quæ omnia ad duo tantum puncta reduco. Primo nimisrum; An Religiones incapaces possidendi Bona, tam in communi, quam in particulari, nem-

pe Franciscani Minorum De Observantia, Cappuccini, Domus Professæ Societatis Iesu possint obtinere Iuspatronatus Gentilitium ex persona professi, cui competit Iuspatronatus Iure sanguinis? Secundo. An possint illud exercere?

5 In ordine ad primum negativè respondendum videtur; quoniam Franciscani Minorū De Observantia, Cappuccini, Domus professæ Societatis Iesu, vigore eorum Regulæ, ac Constitutionum, non possunt possidere ulla Bona, nec in communi, nec in particulari, & omnium rerum proprietatem à se abdicarunt, ut declararunt Nicolaus III. in cap. Exiit de verbis signific. & Clemens V. in cap. Exiit eodem tit. & dispositum habetur à Concil. Trident. sess. 25. de regul. cap. 3. & consequenter nec poterunt possidere, & obtinere Iuspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi, quod inter Bona connumeratur, dum nomine Bonorum stabilium non solum veniunt Dominus, Vineæ, prædia, sed etiam Iura, & actiones juxta Abb. in cap. Nulli de rebus Eccles. non alien. num. 9. & seqq. Lezzan. in Summ. quest. regul. par. 1. cap. 19. num. 3. tomo primo.

Sed Patronus, qui profitetur in una ex his Religionibus definit esse Patronus, & ejus Iuspatronatus Gentilitium spectat ad alios successores, juxta Fælin. in cap. Inter dilectos num. 3. de fid. Instrument. Bald. in L. De nobis, §. Hoc etiam num. 4. C. de Episc. & Cler. Tiraquell. de Jur. primog. quest. 3. num. 11. ibi: Quod si Iuspatronatus pertineat ad primogenitum ex Testatoris dispositione, & Primogenitus Religionem intrat &c. tunc secundo genitus, qui jam in locum illius successit, & proinde factus primus præsentabit: Rota dec. 336. num. 8. & 9. par. 5. Recent. eodem modo quo si Rex, vel Imperator, vel Papa essiceretur Monachus, desineret esse Rex Imperator &c. & Ius Regni non transiret ad Monasterium, sed ad successores sanguinis tantum, ut expressè docet Gloss. in cap. Script. 27. quest. 2. verb. Dignitate.

Ratio autem videtur esse, quia si supradictæ Religiones, seu Monasteria incapacia possidendi Bona, tam in communi, quam in particulari, possent obtinere Iuspa-

Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi, ipsa dicerentur Patroni; & possidere Ecclesiam Patronatam, & hæc diceretur propria eorumdem Monasteriorum, seu Religionum, ac etiam Religiosis illius Monasterii, in quo professus esset Patronus, competenter actio ex Canone *Quicumque ad petenda alimenta à Restore Ecclesiæ Patronatae.* Cum ut dixi in *Can. 3. Cas. 3.* alimenta debeantur Patrono etiam extraneo, quæ quidem omnia contrariantur paupertati, & mendicitali eorumdem Religiosorum, quia sic non penderent toti ab incerto, & à divina providentia, sed essent certi propriæ alimonie, & substentationis, & non est, quod magis opponatur paupertati, quam proprietas *juxta D. Thomam 2. 2. qu. 186. art. 3. Azor. tom. 1. inst. moral. lib. 12.*

Hæc, & alia similia me inducebant prima facie ad tuendam incapacitatem prædictarum Religionum, seu Monasteriorum assequendi, & obtinendi Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi; sed re maturius, & intrinsecè persensa, agnovi adesse majores, ac solidiores rationes, ex quibus inclinandum crederem pro capacitatem Minorum de observantia, Cappuccinorum, Domus professæ Societatis Jesu, in assequendo, ac obtinendo in communi Juspatronatus Gentilitium ex persona Professi, aut Juspatronatus simpliciter absque hæreditate titulo legati, aut particularis donationis.

Et enim Franciscani Minorum de observantia, Cappuccini, Domus professæ Societatis Jesu sunt capaces Legatorum Vini pro Sacrificiis, frumenti pro hostiis, pecuniae pro Luminaribus, stipendiis Missarum per modum eleemosinæ manualis, nec non legati pro Syndonibus Infirmorum, *juxta Ancharan. in Clement. Ex iiii de verb. signific. num. 13. Fagnan. in cap. Nimis prava num. 31. & seqq. de excess. Prelat. Pellizar. in Manual. regul. de paupert. Fratrum Minorum tract. 4. cap. 3. sect. 2. num. 103. Lezzan. in Summ. verb. Legata relicta Regularibus num. 21. Amostaz. de Causis piis lib. 4. cap. 3. num. 59. Rota in Turritana Eleemosinarum, seu Legatorum, apud Cardin. de Luca de Regul. disc. 35. Piton. Discept. Eccles. 2. in fine. Et non aliam rationem assignant Doctores*

pro capacitatem hujusmodi Legatorum, nisi quia illa non pertinet ad eorum alimoniam, & necessariam substentationem, sed eis non obstantibus adhuc toti penderent ab incerto, & à providentia divina, ut de illis, & præcipue de Legato pro Syndonibus Infirmorum, dixit *Rota in dicta Turritana Eleemosinarum, seu Legatorum ubi supra, §. Simili modo, ibi: Quod tanquam relictum pro Syndonibus Infirmorum non pertinet ad alimoniam, seu necessariam substentationem fratrum, sed ad solatium, seu sublevamen, & maiorem quamdam ipsorum curam.*

Hæc autem eadem ratio militat etiam favore Jurispatronatus, nam si concedatur præfatis Religiosis in communi Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi, aut Juspatronatus simpliciter absque hæreditate titulo Legati, aut donationis, illud non contrariatur eorum Mendicitati, & Paupertati, & non pertinet ad illorum alimoniam, & necessariam substentationem, sed eo non obstante adhuc toti penderent ab incerto, & à divina providentia; unde si præfati Religiosi sunt capaces dictorum Legatorum, eo quia illa non cedunt in eorum alimoniam, & necessariam substentationem, ob eandem rationem erunt etiam capaces Jurispatronatus Gentilitii ex persona professi, aut Jurispatronatus simpliciter titulo donationis; ubi enim militat eadem ratio ibi, & eadem dispositio militare debet.

10 Insuper præfati Religiosi non obstante eorum mendicitate, & paupertate sunt capaces Juris eligendi Generalem, Provinciales, & Generalis est capax Juris confirmandi Provinciales, & eos destituendi, ac Juris deputandi Guardianos, & Rectores in particularibus Conventibus, & Monasteriis, *juxta Text. expressum in cap. Exiit, §. Insuper, & Clement. Exiivi, §. Demum, & §. In destitutione de verb. signific. Immo Minores de observantia, & Cap. 11 puccini habent Jus nominandi, & prætentandi aliquem, cui si Benefactori placet, potest committi executio eleemosinæ, & ejus erogatio in res eis necessarias ad Text. in dicto cap. Exiit de verbor. significat: ibi: Si tamen ipse hoc nollet facere &c. declaramus, & dicimus, quod in nulo Regula p u-*

puritas infringitur, aut quomodolibet ipsius observantia maculatur, si fratres ipse alicujus, vel aliorum sibi carent dari notitiam, vel aliquos, seu aliquem nominare, aut etiam praesentare, cui, vel quibus, si eleemosinam facient placuit, committi posse executio predicatorum. Esi non sufficeret una persona ad hujusmodi Ministerium exequendum, possint plures personas nominare, & praesentare, quæ pecunias, & eleemosinas sibi ipsis datas à benefactoribus erogent in usus necessarios Fratrum, juxta Text. in dicto cap. Exiit, ibi: Si tamen propter locorum distantiam, in quibus esset satisfactio facienda, casus emergeret, in quo videretur plurium personarum subrogandarum ministerium opportunum, liceat ipsis Fratribus in hoc casu juxta negotii qualitatem plures personas assumere, nominare, seu praesentare, ad istud ministerium exequendum.

12 Si igitur Ius eligendi Generalem, Provinciales, ac jus nominandi Guardianos, & Rectores in particularibus Conventibus, & quod magis est, jus nominandi, & praesentandi unam, aut plures personas seculares, quibus ex placito Benefactoris committitur executio eleemosinæ, & à quibus certè ipsi Religiosi aliquam utilitatem, & commodum recipiunt pro eorum substantiatione, & alimonia, non contrariatur, nec opponitur eorum mendicitati, & paupertati ex sententia Summi Pontificis Nicolai III. in dicto cap. Exiit, sequitur, quod nec Juspatronatus, seu Jus nominandi, & praesentandi Cappellatum, aut Rectorem ex persona Patroni professi, aut titulo particularis Legati in Ecclesia Patronali, dici poterit opponi, & contrariari eidem mendicitati, & paupertati dictorum Religiosorum, sed sicuti isti sunt capaces juris eligendi Generalem, & Provinciales, & Juris nominandi, ac praesentandi personam secularem ad supradictum ministerium exequendum, ita & à fortiori erunt capaces Juris nominandi, & praesentandi in communis simplicem Cappellatum, & Rectorem in Ecclesia Patronali.

Ratio autem est, quia distinguendum est inter Iura temporalia, & pretio estimabila, & quæ concernunt utilitatem, & commoda ipsorum Religiosorum pro

quotidiano Victu, & Vestitu; & Iura spiritualia, aut spiritualitati annexa non pretio estimabila, & quæ hujusmodi utilitatem, & commoda non concernunt. Iurium, & rerum primæ speciei sunt quidem præfati Religiosi incapaces, tam in communi, quam in particulari; sed Iurium secundæ speciei sunt capaces, & illa non contrariantur eorum mendicitati, & paupertati, sic videmus eosdem Religiosos, non obstante eorum mendicitate, & paupertate habere Reliquias, Agnus Dei, nec non facultatem excommunicandi, absolvendi, & dispensandi, quia ista omnia non sunt pretio estimabila. Iuspatronatus Gentilitium, secundum sc, connumeratur inter Iura secundæ speciei, dum non est Ius temporale, sed spiritualitati annexum, nec est pretio estimabile, ut dicam infra in secunda parte Can. XI. & XII. nec cedit in utilitatem, & commodum ipsorum Religiosorum pro quotidiano Victu, & Vestitu, sed solum cedit in eorum decorum, ac certum usum Cultus Divini, ac proinde iidem Religiosi erunt capaces in communi Iurispatronatus Gentilitii ex persona Patroni professi, aut Iurispatronatus simpliciter titulo Legati, dum per votum paupertatis solum abdicarunt à se dominium rerum pecunia, aut pretio estimabili, & quæ concernunt utilitatem, & commoda pro eorum Victu, & Vestitu, ut docent Lezzan. in Summ. quest. Regul. tom. 1. par. 1. cap. 6. num. 4. ibi: Quia, per votum pauperis solum abdicarant à se dominium rerum pecunia, aut pretio estimabili: & Rota in dicta Turritana Eleemosinarum, seu Legatorum apud Card. de Luca de regul. disc. 35. S. Deberi, ibi: Hujusmodi tamen incapacitas procedit, quo ad ea, quæ concernunt utilitates, & commoda ipsorum Fratrum pro quotidiano Victu, & Vestitu, non autem, quo ad ea, quæ concernunt decorum earum Ecclesiarum, ac certum usum Cultus Divini.

Non obstante superius deducta, nimisrum 15 quod Franciscani Minores de observantia, Cappuccini, Domus Professe Societatis Jesu vigore suarum Regularum, & Constitutionum possidere non valeant ulla Bona, nec in communi, nec in particulari; quia hoc intelligitur de Bonis temporalibus pretio estimabilibus, & quæ cedunt in corum

eorum alimoniam, & necessariam substantiationem, non verò de Bonis Spiritualibus, aut Spiritualitati annexis, quæ sunt pretio inæstimabilia, & ob hanc rationem exemplum Regis, aut Imperatoris ibi adductum non applicatur, nam idèò Rex, aut Imperator factus Religiosus desinit esse Rex, & ejus Jura Regalia non transeunt in Monasterium, sed ad Regis successores, quia Jura Regalia sunt pretio inæstimabilia, aut ex alio titulo particularis legis Regni, juxta quam mortuo, sive naturaliter, sive civiliter Rege Jura Regalia transire debeant ad ejus Successores.

16 Nec adversatur, quod Ecclesia Patronalis in hoc casu diceretur propria eorumdem Religiosorum, & sic ipsi possiderent aliquid proprium, quod est contra eorum paupertatem. Quoniam hujusmodi Ecclesia non diceretur propria dictorum Religiosorum, quoad proprietatem, & dominium, dum proprietas, & dominium istius Ecclesiae, sicuti aliarum Ecclesiarum, & Conventuum eorumdem Religiosorum spectaret ad Summum Pontificem, juxta Text. in dicto cap. Exiit, & Clem. Exiit de verb. significat. sed diceretur propria ipsorum Religiosorum quoad usum, nec hoc repugnaret eorum mendicati, & paupertati, dum usus rerum illis non opponitur, & videmus hos Religiosos habere usum librorum, Vestium, Ciborum, Conventuum, ac Ecclesiarum, ubi inhabitant; Ratio est, quia Professio licet priver Religiosum dominio formalii, & usufructu, & usu Juris, non tamen privat usu facti, quia iste non opponitur paupertati, ut docet idem Summus Pontifex Nicolaus III. in dicto cap. Exiit, & sequitur Lezzan. in Summ. quæst. Regul. tom. I. par. I. cap. 6. num. 2.

Neque valet replicare, quod actualis 18 usus est imprescindibilis, & inseparabilis à dominio proprietatis, dum non potest quis licet uti, & consumare aliquam rem, nisi aliquo modo habeat dominium illius rei, juxta Card. de Lugo disp. 2. de Justitia à num. 45. & consequenter si dicti Religiosi haberent usum Ecclesia Patronalis, haberent etiam dominium proprietatis illius. Distinguunt enim Theologi in tractatu de Justitia, & Jure; ubi agi-

tant hanc questionem, an actualis usus sit separabilis à dominio proprietatis, inter dominium formale, & dominium virtuale directum, quod dicitur habere ille, qui cum non sit Dominus rei, perinde potest illam consumere, & uti in propriam utilitatem per se ex natura rerum, sine injuria aliena, ac si verè esset Dominus, itaut sine injuria non possit impediti: Et sentiunt actualis usum esse inseparabilem à dominio virtuali directo, non verò esse inseparabilem à dominio formalii, & hoc dominium virtuale directum concedunt omnibus Professis etiam Franciscanis, quò ad res, quibus hic, & nunc utuntur, sed non ex hoc, quod hi Religiosi utuntur his, vel his rebus hic, & nunc sequitur, quod habeant dominium formale proprietatis illarum; sicuti enim ex eo, quod Vicarii Episcopi, aut Regis licet, & validè faciant multa, quæ characteristicè spectant ad illos, malè argueres eos Vicarios fungi formaliter carathere formalii Regio, aut Episcopali; ita ex eo, quod isti Religiosi utantur hic, & nunc his, vel illis rebus, perperam arguitur illos polle dominio, ac proprietate formalii illarum; Ratio est, quia ad justificandum usum sufficit dominium pure virtuale, sicuti ad justificandum sententias Vicarii, & decreta Proregis sufficit, quod isti fungantur virtualiter Dignitate Episcopali, vel Regia; & ita Ego substitui in publicis thesibus habitis in Collegio Romano, dum ibi Sacra Theologia Studio operam navabam sub disciplina, & assistentia Patris Ulloa mei Praeceptoris Hispani, Viri quidem eruditissimi, & in Sacra Theologia scientia maximè Excellentis.

Minusque officit, quod superius in contrarium addebat, nimur si concederetur Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni profesi, aut Juspatronatus simpliciter secundum se titulo legati predictis Religiosis in communi illud cederet in utilitatem, & commodum eorumdem Religiosorum pro vietū, & vestitu, nam ipsis competenter actio ex Canone Quicunque ad petenda alimenta à Rectore Ecclesiae de ejus redditibus superfluis, quod dici non potest, cum iidem Religiosi non sint capaces eorum, quæ cedunt in alimoniam, & necessariam eorum substantiationem,

nem, quia sic non penderent ab incerto, & à Divina providentia, juxta auctoritates superius relatas in §. *Ratio autem est.*

19 Hoc enim est omnino erroneum, & maximum æquivocum, nam actio, seu Jus petendi alimenta à Rectore Ecclesie, aut consideratur respectu Patroni professi in una ex dictis Religionibus, seu Monasteriis, & iste non habet actionem, & jus petendi alimenta, non solum quia est alienus à sua Religione, & non ab Ecclesia, ut docet *Venitri. in præx. for. Ecclesiast. par. 2. annot. 1. §. 4. num. 36.* Sed etiam quia alimenta non debentur Patrono ob inopiam voluntariam, & provenientem ex facto, & voluntate illius, ut est illa Religiosi Professi, sed ob inopiam involuntariam, ut dixi superius in *Can. III. Cas. I.* Aut consideratur respectu singulorum Religiosorum Monasterii, in quo Patronus professus est, & his non debetur actio, seu Jus petendi alimenta, quia isti uti singuli non sunt Patroni; Aut denique consideratur respectu ejusdem Monasterii, & huic non competit hujusmodi actio, quia illud cum non habeat, neque os, neque corpus verum, sed sit persona ficta, est incapax alimentorum, ut in terminis Communitalis, aut Collegii superius firmavi *in dicto Can. III. Cas. III.* Verum si redditus Ecclesie Patronatæ essent superflui, & superexcedentes, eti præfatis Religiosis vigore Jurispatronatus, quod haberent in communi, non competenter alimenta, licet tamen illis suas necessitates Rectori ejusdem Ecclesie insinuare, ac specificare, vel exponere, & hoc non opponitur eorum mendicitati, aut paupertati, ut docet *Nicolaus III. in dicto cap. Exiit.*

Ex his igitur rationibus crederem Franciscanos Minoris Observantie, Cappuccinos, Domos professas Societatis Iesu posse obtainere Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi. Sed tamen hujusmodi Juspatronatus Gentilitium competet his Religiosis in communi durante vita professi tantum, quia post ejus obitum transiret in posteros, & in alios de familia post ipsum à fundatore vocatos, juxta *Prob. ad Monach. in rubr. de Iurepat. in 6. num. 2. Tamburin. de Iur. Abb. tom. 3. disput. 9. quæst. 23. num. 3.*

22 Descendendo autem nunc ad secundum punctum, quod superius examinandum mihi proposui, nimis an Religiones, seu Monasteria, quæ obtinuerunt Juspatronatus Gentilitium ex persona professi, possint illud exercere?

Videtur resolvendum negativè, quia quando Religioso competit Juspatronatus iure sanguinis, tunc præsentatio fieri debet per ipsum, etiam absque licentia Abbatis Monasterii, & non per Monasterium, quia Jura sanguinis per professionem non avelluntur à Monacho, sed inhaerent omnibus illius, nec transeunt in Monasterium, sicuti jus doctorandi, quod acquirit Regularis non acquiritur Monasterio, sed manet apud ipsum personaliter. *L. Jus agnationis ff. de Pactis, Rot. dec. 34. & 35. post Censal. ad Peregrin. de Fideicom. & decif. 336. num. 9. par. 5.* adeoque Juspatronatus Gentilitium non poterit exerceri per Monasterium, sed per ipsum Patronum professum, & hanc sententiam expressè tuentur *Pignatell. consult. Can. tom. 9. consult. 82. num. 112. & seq. Pasqualig. quæst. Moral. Can. quæst. 16. per tot.*

23 Contrarium tamen verius de Jure censeo, nam Patronus per ingressum Religionis transfert in Monasterium se, & omnia ejus bona, quorum ipsum Monasterium est capax, & non potest proprio ejus nomine præsentare; Ratio est, quia proprium habere non potest, nisi in communi, cap. *Cum Monasterium de Stat. regul. Lamberlin. de Iurepatr. lib. 2. part. 1. quæst. 2. artic. 11. num. 12. Lezzan. in Summ. quæst. Regul. part. 2. cap. 11. num. 14. tom. 1. & quia non habet nec velle, nec nolle, cap. Si Religiosus de elect. & elect. potest Roderic. quæst. Canon. & Regul. tom. 2. q. 122. art. 2. adeoque ipsum Monasterium præsentabit, & nominabit, & sic exercebit Juspatronatus Gentilitium ex persona professi ei jure sanguinis competens, juxta Sanchez ad præcept. Decalog. lib. 7. cap. 14. num. 7. Vivian. de Iurepatr. lib. 4. cap. 2. num. 64. Lezzan. in Summ. quæst. Regul. tom. 1. par. 2. cap. 11. numer. 10. Rota decif. 1361. num. 4. coram Seraphin. & decif. 830. num. 6. coram Emerix.*

24 Non obstat, quod Jura sanguinis per professionem non avellantur à professore, quia

quia hoc est verum, quoad eorum substantiam, secus quoad eorum exercitium, dum Patronus potest titulo donationis, ejus vita durante, Iuspatronatus Gentilium, & Ius præsentandi in alium transferre; exemplum Iuris doctorandi non applicatur; quia cum hujusmodi Ius non possit residere penes Monasterium, utpote corpus inanimatum, necessariò manere debet apud Religiosum actu docentem, vel legentem in aliqua Universitate, tamquam hujus membrum effectum de explicita, vel implicita licentia superioris, ut his expressis verbis confutando Pignatellum, & Pasqualigum, ac eorum rationes, docet Rota in Mediolanen. Præposituræ tertia Martii 1704. S. Profecto, & seq. coram R. P. D. Ansaldo inferius legen. num. 27.

Supposita autem hujusmodi capacitatem Religionum, aut Monasteriorum assequendi, & exercendi Iuspatronatus ex persona Patroni professi; queri hic potest, an Abbas, aut Superior Monasterii, in quo professus est Patronus, possit præsentare ad Beneficium vacans absque consensu aliorum Religiosorum ejusdem Monasterii?

Disputat hanc questionem Dominus Advocatus Pitonius Præceptor meus in ejus novo tractatu de Controvers. Patron. tom. I. alleg. 55. in terminis Constitutioonis Procuratoris ad præsentandum factæ per Abbatissam absque consensu Monialium, ubi querit, an hujusmodi Constitutio Procuratoris sic facta per Abbatissam sit nulla, & concludit, negativè, sed solum esse annullandam ad instantiam Monialium, ob rationes lato calamo ab eo deductas, quas ibi videre poteris.

Ego dico, quod Regula est, ut non possit Abbas, aut Superior Monasterii, ad quod pertineat Iuspatronatus ex persona Patroni professi, aut alio titulo, de per se præsentare, aut nominare absque consensu Capituli, seu aliorum Religiosorum ejusdem Monasterii, juxta Text. in cap. Ea noscitur de his, quæ sunt à Prælat. ibique Abb. num. 4. Butr. num. 1. Gonzal. numer. 6. Ratio est, quia Monasterium, ad quod spectat Iuspatronatus, non representatur, nec per solum Abbatem, seu Superiorem, nec per solos Religio-

sos, sed pér Abbatem simul, & Religiosos, qui simul faciunt unum corpus formale, & totum Monasterium ad Text. in cap. Novit, & cap. Quantò de his, quæ sunt à Prælat. Berou. in cap. Ex litteris de Iurepat. num. 21. & seqq. ergo nec solus Abbas absque Religiosis, nec soli Religiosi absque Abbatem, sed Abbas simul, & Religiosi unitim poterunt præsentare, cum sic soli, & uti singuli non sint Patro- ni; quod enim omnes tangit ab omnibus fieri debet; unde sicuti non decet caput à membris discedere, nec è contra membra à capite, juxta cap. Non decet 12. dict. ita non debet Abbas, aut Superior Mo- nasterii, irrequisitis aliis Religiosis, præ- sentare, aut nominare, ut docet Gonzal. in dicto cap. Ea noscitur de his, quæ sunt à Prælat. num. 8.

Sed si Superior præsentaret absque consensu aliorum Religiosorum hujusmodi præsentationem crederem non esse nullam, sed annullandam ad horum re- quisitionem, & instantiam tantum, qui fuerunt contempti ratione eorum consensus per Abbatem non requisiti, & non ad instantiam aliorum, ex regula, quod solus contemptus excipere potest de nul- litate, juxta Text. in cap. Quod sicut 28. de elect. ibique Gloss. in verb. Consentire. Et hæc est opinio Canonistarum in dicto cap. Ea noscitur, quemadmodum eos refert, & ex professo discurrit dictus Do- minus Pitonius meus Præceptor in una Hieracen. impressa in dicto tract. de Con- trov. Patron. alleg. 55. per tot. cum qua- me conformare profiteor.

R. P. D.

ANSALDO

Mediolanen. Præposituræ.

Lunæ 3. Martii 1704.

AD Præposituram Insignis Ecclesiæ Collegiatæ Sanctæ Agnetis Burgi nuncupati *di Somma*, quæ per obitum Dominici vacaverat, Octavius veluti

præsentatus à DD. de Cusanis, existimans in sui partem adscribere posse saltem medietatem vocum Patronalium, obtinuerat à Sancta Sede gratiam consuetam derogatoriam alterius medietatis, sed cum hujusmodi gratia parum refragante, adhuc in Curia Metropolitana Mediolani succubuisse, censente Ordinario instituendum Antonium, in quem universa suffragia aliorum Patronorum, nempe DD. Vicecomitum, conspiraverant, ad Sacrum incontinenti provocavit Auditorium, omnino tamen infruetosè, maturè siquidem reassumpta, introspectaque materia, Domini rescripsere, Octavii litteras neutiquam esse exequendas, at juxta primum Iudicatum fore è conversò Antonium instituendum.

Secunda pars prænominati rescripti veniebat in consequentiam primæ, nam quemadmodum si per Octavium ostensum extisset, quod medietas vocum Patronalium defluxisset in illius personam, idem procul dubio Octavius promeruissest anteferri ratione præventionis in obtinendo gratiam derogatoriam, ut supra, ita ex opposito comperta fallaciâ suppositionis, & apparente, quod minor pars, sive infra medietatem scississet pro eo, palam consequebatur, quod Antonius præponderans in numeratione eamdem vocum, præferri deberet, & indubitanter institui secundum ea, quæ in proposito primæ conclusionis habentur, apud Garz. de Benef. par. 5. cap. 1. n. 585. Card. de Luca de Jurepatr. disc. 42. num. 2. & disc. 71. num. 13. Rota coram Dunoz. Jun. decis. 983. num. 4. & decis. 667. n. 19. & 20. par. 18. Recent. & circa secundam tradunt Card. de Luca de Jurepatr. dicto disc. 42. num. 3. Rot. decis. 452. numer. 3. coram Gregor. dec. 957. & decis. 983. utrobique num. 5. coram Dunoz. Jun. decis. 34. num. 17. coram Emerix Jun. & in Melavitana Jurispatronatus 4. Julii 1696. §. Quo verò coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano.

Nodus itaque difficultatis restringebatur ad examen, utrum in hoc conspicuo Iurispatronatus DD. de Cusanis abundentes in Octavium, concenderent ad hanc medietatem respectu exercitii controversi Iuris præsentandi, circa quod

nulla in abstracto capi posse videbatur tuta resolutio, cum etenim de effectiva fundatione, sive dotatione ab alterutra partium minimè doceretur manifestè, solumque coruscaret, quod per plura Secula hujuscemodi Iuspatronatus cum successivis præsentationibus attineret ad DD. Vicecomites, ac etiam ex causa descensiva à quodam Princiyalle ad DD. de Cusanis, dura reddebatur indagatio, an ad eosdem DD. de Cusanis tale Ius descendisset ex titulo familiari descensivo, vel potius hæreditario, vel etiam denique ex compositione pro tertia rata prænominati Burgi di Somma, itaut vel ad terminos famigeratæ Clement. Plures de Jurepatr. vel ad illos alterius sanctionis Pontificiæ in cap. Ex litteris de Jurepatr. præsens articulus esset enucleandus juxta aliæ disputata in decis. 698. decis. 735. & decis. 885. num. 10. & seqq. coram Emerix Jun.?

Quod autem reputandum esset hujuscemodi Iuspatronatus merè hæritarium, acriter demonstrare contendebant Informantes pro Antonio, nitentes in primis Iuridicæ præsumptioni, per quam alio non apparente, ad instar cæterarum acquisitionum, Iuspatronatus semper censemur esse hæritarium, sicuti in dubio tenent sine Contradicto Scribentes in dicta Clementina Plures, & latè perpendunt Gratian. discept. for. cap. 577. numer. 44. in fine, Lotter. de re Benef. lib. 2. quæst. 11. numer. 21. Vivian. de Jurepatr. lib. 4. cap. 2. num. 4. Card. de Luca eodem tract. disc. 60. num. 1. Rot. in Hyporegien. Propositura 1. Julii 1697. §. Absque eo quod coram R. P. D. meo Pio, in Auximana Iurispatronatus 27. Junii 1701. §. Descendendo, & §. Hæc erant coram Me, & in Firmitana Jurispatronatus 15. Decembris 1702. §. Hæc autem coram R. P. D. meo Moto.

Concurrentibus præcipue in eamdem Iuridicam præsumptionem statibus sequutis, postquam mediante medio fœminino, in hoc Iurispatronatus successerunt DD. de Cusanis; nam de anno 1622. Patroni utriusque Familiae allegarunt qualitatem hæritarium usque ad producendum elogia Testamentaria eorum Authorum, atque Ascendentium, itaut Ordinato.

Ordinarius successivè decernens institutionem ab hinc inde præsentato, specificè meminerit una cum filiatione, descendencia de copulativa qualitate hæreditaria, melior namque desiderari non valet dilucidatio qualitatis Patronalis, quām resultans ab expressione facta, & admissa tituli hæreditarii, ut ait Rota, decis. 102. num. 3. & 10. coram Cerro, decis. 707. num. 6. par. 1. decis. 181. num. 17. par. 19. Recent. & in Asculana Parochialis 5. Junii 1684. S. Accedit coram bo. mem. Benincasa, & in Cracovien. Parochialis 14. Maii 1696. S. Placuit coram R. P. D. meo Pio, & in dicta Firmana Jurispatronatus 15. Decembris 1702. S. Tantum abest coram R. P. D. meo Muto.

De anno verò 1649. Patroni præsentantes positivè devenerunt ad justificationem ejusdem qualitatis hæreditariæ, fatum quippe fuisse ad hanc convolare justificationem, quoties Iuspatronatus extitisset familiare descensivum, aut gentilium, cum in eo, neglecta ueste hæreditaria, satis existat nude comparere cum charactere descendantia, & qualitatis familiaris, ad tradita per Dec. consl. 149. num. 1. in princip. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quest. 11. num. 44. Card. de Luca de Jurepatr. disc. 23. num. 6. Rot. in Mediolanen. Prioratus 14. Februarii 1701. S. Et hæc quidem coram R. P. D. meo Scotto.

Retento autem hoc intellectu, cum quo nonnulli ex Dominis procedebant, incontrovertibiliter resultabat, Octavium deficere in suo salutari, quia cum ab initio post consolidationem totius Iurispatronatus radicatum in persona Guidonis, tres subinde præfulgerent Patroni de Familia DD. Vicecomitum, videlicet Antonius, Theobaldus, & Princivalles, DD. verò de Cusanis, qui Octavium præsentaverant, solam capescerent vocem Patronalem à Princivalle, certum erat, quod integra vox à principio consistens in Guidone, & deinde tripartita in Antonium, Theobaldum, eundemque Princivalem, nequiverit efficere ipos DD. de Cusanis, nisi Compatronos protertia parte, in qua, mediante Justina, fuerunt effecti successores, ut lucidius in Arbore distributa, & prout suapte natura concinditur, attento numero per-

sonarum, qualitas, & portio hæreditaria, ad tradita per Card. de Luca de Jurepatr. disc. 61. num. 6. & 8. Rot. dec. 159. num. 4. coram Prior. decis. 17. numer. 2. coram san. mem. Alexandro VIII. in Mediolanen. Prioratus 15. Februarii 1700. S. Sed quia coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano, & in prædicta Auximana Juri patroatus 27. Junii 1701. S. Itaque principio coram Me.

In omnem verò casum (subjiciebant iidem Informantes pro Antonio) dengari non poterat, quod controversum Jus præsentandi existeret annexum Condominio Castrī, seu Burgi di Somma; Unde cum pariter penes DD. Vicecomites, qui præsentaverant Antonium, dux ex tribus partibus hujus Condominii semper stetissent, & hactenus starent, tercia autem, ac sola pars residualis per Organum præfata Justinæ descenderit in DD. de Cusanis, ecce quod Octavius 32 minimè attingebat medietatem expressam, ac volitam in prædicta gratia derogatoria, cum unusquisque Condominus nequeat in actibus concorrentibus idem Condominium in se habere, & in alterum transferre plusquam importet rata, seu portio sui Condominii ex collectis per Morden. Argent. collect. legal. 31. num. 117. vol. 2. Angel. Rudulphin. allegat. 177. num. 11. Rot. Lucen. inter recollect. per Modern. Palm. decis. 81. num. 1. & decis. 133. num. 41. Rot. nofr. dec. 112. num. 7. & 8. coram san. mem. Alex. VIII. & decis. 954. num. 3. coram Cerro.

Neque ad enervandam hanc annexiō rem refragari videbantur motiva, quæ ex altera Octavii parte promovebantur ab ejus Defensoribus, videlicet quod hæc annexio foret concludenter ab eam allegante comprobanda, uti censuerunt Lotter. de re Benefic. lib. 2. quest. 9. à n. 54. Card. de Luca de Jurepatr. disc. 5. num. 12. & respondit Rot. decis. 493. num. 9. coram Cerro, decis. 885. num. 11. coram Emerix Iun. decis. 70. numer. 9. part. 12. decis. 77. num. 7. par. 14. decis. 19. num. 6. par. 18. decis. 662. num. 18. par. 19. Recent. & in Urgellen. Plebania 4. Julii 1685. S. Quidquid enim coram bo. mem. Benincasa.

34 Siquidem ultra quod satis, superque comprobata videbatur hujusmodi annexio

nexio, perspecto quod nemo unquam patronalem vocem exhibuerat, seu presentaverat, qui non foret in simul Condominius praedicti Castrum, seu Burgi di Somma, ex observantia namque tam positiva, quam negativa constantissime habita in omnibus praecedentibus vacationibus, præfulgere saltem indubio superabundantem explicationem qualitatis controversæ, receptum habemus in omni materia, & signanter in nostris terminis Iurispatronatus, quemadmodum inquit *Venturin. conf. 43. num. 46. Grat. discept. for. cap. 521. num. 19. Cardin. de Luca de Jurepatr. disc. 28. n. 5. & disc. 60. num. 9. & seqq. Rot. coram Ubald. dec. 127. num. 7. par. 3. in Fossanen. Iurispatronatus 12. Maii 1703. S. De Jurepatronatus coram R. P. D. meo Caprara, & in Faventina Beneficii 2. Julii ejusdem anni, S. Cui Sententia coram R. P. D. meo Caffarello.*

Adhuc probationem valde claram adstruebat originale Instrumentum divisionis post mortem supradicti Guidonis subsequitæ de anno 1484: In ea etenim Galatio, & Baptista Iuri proprio cedentibus, tres alii Fratres Cessionarii, & Condomini ejusdem Burgi, scilicet Antonius, Theobaldus, & Princivalles superius enunciati dividentes hujusmodi Castrum, professi cubitaliter sunt dividere Dominium, & Iurisdictionem, ac merum, & mixtum Imperium sub illis successivis verbis: *Etiam cum Iurepatronatus Ecclesie Sanctæ Agnetis*, ideoque dum consecutio ad divisionem Castrum, ac perditionem accessoriam, & copulativam cum fuerit divisum Iuspatronatus, sive illius exercitium in unumquemque ex dividentibus, non poterat ambigi de annexione, vel consecutiva coherentia Iurispatronatus fundo, & Universitati feudali, quemadmodum bene ad rem connotavere. *Abb. in cap. Querelam 15. num. 6. & 7. de Jurepatr. Fagnan. in cap. Ex litteris num. 52. eodem tit. Gratian. discept. for. cap. 675. num. 28. & 29. Lotter. dere Benef. lib. 2. quæst. 9. num. 62. & seqq. Roc. de Curt. de Jurepatr. in verb. Ipse, vel is, à quo à num. 48. ad 52. Lambertin. eodem tract. lib. 1. par. 2. quæst. 5. princip. art. 20. num. 10. Rot. decis. 399. numer. 3. & 4. par. 2. Recent.*

In nihilo obstante, quod in calce, ejusdem divisionis additum fuerit: *Et ex 36nunc, quantum necesse fuerit, supplicarunt Summo Pontifici, & cui expedierit pro translatione Patronatus dictæ Ecclesie &c. quasi verò incongruum foret supplicare Pontifici pro praefata translatione, dum quoties Iuspatronatus transfertur cum Feudo, vel alia Universitate Bonorum, nullum beneplacitum Apostolicum, nullus Ordinarii consensus expostulatur ad normam Text. in cap. Ex litteris de Iurepatr. ubi Fagnan. num. 3. & 45. & tradita per Sanchez consil. Moral. tom. 1. lib. 2. cap. 3. dub. 76. num. 2. Vivian. de Jurepatr. lib. 4. cap. 5. num. 8. Card. de Luca eodem tract. disc. 5. num. 8. Rot. decis. 206. n. 27. & 28. par. 7. Recent.*

37 Hanc etenim objectionem manifeste jugulabat ipsamet formula loquendi, videlicet quantum necesse fuerit, quæ tanquam verba minime absoluta, sed posita ad superabundatorem cautelam, non existunt apta nocere veritati, resistere translationi factæ, ut supra consecutive, maxime, dum nec abinde ullum intervenit effectivum beneplacitum, ut in fortioribus, Card. de Luca de Feud. disc. 10. num. 7. Adden. ad Gregor. decis. 192. lit. A. in fine, Rot. decis. 1027. n. 7. & dec. 1319. num. 2. coram Seraph. decis. 110. num. 23. coram Buratt. & decis. 12. numer. 7. & 8. par. 13. Recent.

*38 Corroborantur præmissa, quia usque de anno 1628. Io: Baptista filius immediatus Princivallis, à quo, ut diximus, DD. de Cusanis eorum lura desumebant relative ad Iurisdictionem, seu Vicarium ejusdem Castrum di Somma, in presentatione per ipsum facta littoraliter usurpavit sequentia verba: *Et propterea ad petitionem prædicti Presbyteri de Carolis &c. prædictus D. Jo: Baptista tanquam Dominus, & Patronus pro sua alia tertia parte Præpostura prædictæ respectu Iurispatronatus &c. voluntarie &c. ratificavit &c. Dum igitur Io: Baptista ratificando præsentationem factam illative ad Gubernium, ut indicat illa dictio: *Et propterea, sepe ad eamdem præsentationem devenire declaravit, tamquam Dominus, & Patronus, quis ire poterat inficias, quod DD. de Cusanis ab ipso Io:***

Ba-

Baptista, & Princivalle, ut præmissimus, jara nancientes aliam allegare non valent qualitatem Patronalem, nisi meri Condominii pro tertia parte in eos Collati ab iisdem stipitibus; quisve negare valebat, quod tam clara confessio illorum Auctoris non deberet adversus eos tamquam Successores plusquam abundè operari ad regulam Text. in leg. Cum à matre Cod. de rei vindicat. de qua in specie Juris patronatus Card. de Luca de Iurepatronat. disc. 22. num. 7. Rota coram Peutinger. decis. 251. num. 4. coram Cels. decis. 106. numer. 5. & decis. 336. num. 22. par. 5. Recent. & in Auguſtana Iurispatronatus super negocio principali 17. Februarii 1698. §. Quod, & clariū coram R. P. D. dell' Olmo, & in Mediolanen. Prioratus super qualitate agnatitiae 18. Iunii 1703. §. Quinto comprobatur coram R. P. D. meo Scotto.

Supercedebant denique quamplures 39 Visitationes Ordinariorum exhibitæ per eumdem Octavium; Hæ etenim, ut moris est, statum hujuscce Ecclesie Sanctæ Agnetis describentes pertinentiam Iurispatronatus super præfata Ecclesia qualificant cum dominio DD. Vicecomitum loci di Somma, quantum verò deferendum veniat consimilibus visitationibus Ordinariorum, nemo non scit ex ea firmissima præsumptione, quæ stat pro sedula recognitione, & assertione Ordinarii, juxta sèpius affirmata, & signanter in decis. 563. num. 12. & dec. 689. num. 6. coram Merlin. dec. 29. num. 11. coram Ubald. decis. 229. num. 1. coram Coccin. decis. 318. num. 19. coram Priol. decis. 97. num. 3. coram Emerix Iudic. 162. num. 7. part. 12. & decis. 219. num. 19. part. 16. Recent.

Absque eo, quod ad elidenda hæc fundamenta, quæ non levem vim faciebant apud Dominos videretur obsistere, quod sub anno 1649. in quodam procuræ mandato dictum appareret, Præposituram esse de Iurepatronatus aliquorum ex Condominii dicti loci di Somma, quasi verò talis dictio aliquorum excluderet omnimodam dependentiam ab ipso Condominio, & Universitate Feudali, nam præterquam subinde adjungitur ex fundatione, & donatione, seu ex antiqua consuetudine, & ex aliis antiquis suis Iuribus pertinet, & spectat, Ideoque nulla ad tenorem ejus-

40dem mandati capi potest perfecta qualificatio, & restrictio ad unum titulum præcolum, adhuc potius de natura hujus distinctionis: *Aliorum*, quæ æquipollent alteri *quorundam*, vel *nonnullorum*, non excludit universalitas personarum ad *Gloss. in Clement. secunda in verb. Earum parte de for. compet. & final. in cap. Si potest de rescript. in 6. *Fufar. conf. 145. num. 26.* cum aliis latè per *Barbos. dict. 22.* qui vix sub num. 13. in sua subjecta materia fatetur eamdem distinctionem aliquando esse diminutivam.*

Quoties itaque substitisset, quod vel Iuspatronatus foret hæreditarium, vel dependens à Feudo, seu Condominio, res, ut diximus, erat expedita contra Octavium non habentem pro se, nisi tertiam ratam, sive hæreditariam, sive Feudalem existentem penes DD. de Cusanis, quapropter Defensores ejusdem Octavii toti nitebantur asserere, quod hoc Iuspatronatus existeret gentilitium, seu rectius familiare descensivum, non enim poterant re vera firmare, quod foret gentilitium in ejus magis propria agnatitia significazione, stante diversitate familiæ contrarigorofam significationem appellativi gentilitii, de qua in proposito Anton. *Maceraten. var. resolut. lib. 1. resolut. 60. numer. 19. Ciarlin. controversial. forens. lib. 1. cap. 1. num. 18. & lib. 2. cap. 119. nu. 60. & cap. 220. num. 30. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quest. 11. num. 10. Vivian. de Iurepatr. par. 1. lib. 1. cap. 3. num. 29. Card. de Luca eodem tract. disc. 22. num. 10. versc. E' converso.*

Ast posita etiam hac qualitate familiari descensiva in magis amplio desumpto vocabulo, quemadmodum in suis casibus admisit, sive notavit, idem Card. de Luca de Iurepatr. dict. disc. 22. n. 10. & disc. 60. num. 30. & seq.

Nusquam tamen evadere poterant mixturam qualitatis hæreditariæ, vel Condominii requisitæ in præsentantibus, non tantum habita semper præ oculis diremptrice omnium ambiguitatum observantia, per quam, uti demonstravimus, nullus dabatur casus, quo alii non Condomini loci di Somma per imaginationem usquam præsentaverint, sed etiam quia percurrente omnia, & singula munimenta alla-

allata per Octavium, tantum aberat, quod ea possent contraponi divisioni clarissimae anni 1484. & confessioni litterali Joannis Baptista filii Princivallis sub anno 1528. quin etiam recte compatiebantur, erantque inseparabilia à toties enunciato titulo hæreditario, vel Condominii, Breve siquidem sa. mem. Nicolai V. ubi quoque una cum altero Confirmatorio Sixti IV. fuissest attendibile, tribuebat quidem Jus præsentandi Franciso, & Guidoni, eorumque Descendentibus, sed primò supposita, atque narrata qualitate Dominicalli loci di Somma, incipit enim idem Breve Nicolai V. Franciscus I.V. Doctor, & Guido Miles Vicecomites, & Domini Terra, & Castris di Somma, finaliter autem concessit Jus patronatus, sunt verba præcisa: præfatis Domicellis, ac eorum Descendentibus longè autem post Sextus IV. Confirmando Breve Nicolai adjunxit illa verba: Guidoni, & Franciso, ac eorum hæredibus in perpetuum; Quamobrem incontrovertibile reddebatur, quod sive uno, sive altero Breve perspecto, neutrigram sola qualitas descendenter remanserit per Pontifices considerata, junctim quippe, vel illa dominii loci di Somma, ut in Breve Nicolai, vel illa hæreditaria, ut in Breve Sixti copulativè desideraretur secundum ea, quæ quotidie practicantur in omnibus Iuribus patronatus mixtis ex adductis per Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæst. 11. num. 41. & seq. Lambertin. de Iurepatronat. lib. 1. par. 2. art. 8. quæst. 2. num. 1. & sequent. Card. de Luca eodem tract. disc. 30. sub num. 1. vers. Respondit, & num. 2. in addit. ad decif. 38. num. 28. coram Me Rot. decif. 3. num. 9. coram sa. mem. Alex. VIII. & decif. 367. numer. 11. coram Emerix Iun.

Cum igitur lucidissime effulgeret, DD. de Cusanis tam ponderata qualitate hæreditaria, quam habita consideratione ad Condominium, nonnulli ad terminos præfatae divisionis anni 1484. pollerent alia, quam tertia parte utriusque tituli hæreditarii, vel feudalis, palam sequebatur, quod etiam data paritate unius ex qualitatibus, scilicet Descendentiae inter DD. de Cusanis, ac DD. Vicecomites, hi meabantur anteponi, veluti in altera necessario requisita qualitate præpollentes,

ad eout de rigore totum exercitium vocum patronalium de Jure censeretur inesse integraliter apud DD. Vicecomites secundferentes duas ex tribus partibus tam unius, 42 quam alterius qualitatis; minor etenim pars in Jure præsentandi, adeo suffocatur à majori, ut penitus censeatur absorpta ab eadem majori, sicuti demonstrat, Gonzal. ad reg. 8. Cancellar. gloss. 45. num. 61. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæst. 11. n. 135. & 136. Garz. de Benefic. par. 5. cap. 9. numer. 225. Cardin. de Luca de Iurepatron. disc. 32. num. 6. & 7. & disc. 61. num. 20. Rota decif. 285. num. 6. infine, par. 5. decif. 153. num. 4. par. 18. Recen. & in Pamphilonen. Parochialis 6. Martii 1702. S. Sed, & bina coram Me.

Diximus, quatenus unum, vel alterum Breve foret attendibile, quoniam jam vidimus, quod Breve Sixti IV. erat simpli citer Confirmatorium, ac restaurativum præcedens Nicolai V. ac propterea cuius prælaudatum Breve Nicolai V. præ catenis injungeret, quod institutio ad limites concessi Iuris præseutandi ad solum Romanum Pontificem (sunt ipsa verba) spectare, ac pertinere deberet, nunquam autem apparet, quod institutio fuerit expedita, & obtenta à Romano Pontifice, Domini valde ambigebant, an ullum desuper posset stabiliri fundamentum ratione inob servantia, quæ vim admittit quibuslibet indultis, & concessionibus Barbo. de Episcop. par. 2. allegat. 26. num. 11. & seq. Card. de Luca de Paroch. disc. 25. num. 4. Rot. decif. 175. num. 8. & 9. & decif. 229. num. 2. coram san. mem. Alexand. VIII. & decif. 1206. numer. 7. coram Emer. Iun.

Validius vero, nam et si supra dixerimus non fuisse necessarium, quod divisione consecutiva ad dominium Castris roboretur Apostolica confirmatione, ad effectum ne per hoc transitus cum Universitate Feudali per exactissimam observantiam demonstratus valeret elidi, nihilominus retenta eadem positiva observantia, non erat abs re, sive nullibi impli cabat, quod successivè, & post prædicta Brevia Nicolai, & Sixti intervenierit aliud Breve, seu diploma Pontificium confirmatorium subsecutæ Divisionis de anno 1484. per ratas merè Feudales, seu Condominii, cum

cum in longè minori spatio, quād duorum seculorum, & ultra facilē præsumatur quodlibet opportunum Beneplacitum intercessisse, prout concomitante obseruantia tradiderunt, Gratian. *discept. for.* cap. 867. num. 50. & cap. 893. numer. 17. Marescott. var. *resol. cap. 13. lib. 1. num. 9.* Gonzal. ad reg. 8. *Cancell. gl. 12. num. 76.* & seqq. Cravett. de antiquit. tempor. par. 3. cap. 2. num. 26. Rot. decif. 803. numer. 15. coram Emerix Iun. decif. 155. num. 8. & 9. par. 16. decif. 46. num. 8. par. 17. dec. 533. num. 17. par. 19. tom. 2. Recent. & in Sporetana Primitiarum 18. Aprilis 1698. §. Absque eo quod coram Me bodie impressa decif. 39. num. 12.

Et sanè adeò fortis emicabat hujusmodi obseruantia, ut licet supponerent Informantes pro Octavio, quod ad ostendendam qualitatem gentilitiam, seu familiarem satis essent præsentationes factæ de annis 1650. 1668. & 1683. exdem tamen positivè qualificabantur, sive communiebantur cum memorata assertione Condominii, ut ex præsentatione anni 1650. & ex ipsa Sententia, omnes ex Condomini loci Somma, quod & replicatur in aliis præsentationibus, nempe anni 1668. ibi: omnes Condomini Burgi Somma, & litt. H. ibi: omnes ex Condominis dicti Burgi Somma, ac demum de anno 1683. ibi: omnes ex DD. Condominis dicti Burgi Somma, ideoque dum non sola qualitas filiationis, seu Descendentia fuit enunciata, ac justificata, sed expressa, & comprobata tam in illis de Familia DD. Vicecomitum, quād in illis de Familia DD. de Cusanis prærogativa Condominii, reincidebant omnia superius ponderata pro mixtura qualitatis, sicuti præter allegatos ponderando consimiles præsentationes mixtas, seu mixtam qualitatem præferentes animadvertere Paris. consil. 48. num. 9. lib. 4. Cardin. de Luca de Jurepatr. disc. 24. num. 9. Rot. decif. 267. num. 3. par. 6. decif. 223. num. 16. par. 19. Recent. & in Romana, seu Parmen. Iurispatronatus 13. Decembris 1700. §. Quia tamen coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano.

Huc usque proinde casus videbatur planus, sed neque deerat, qui adjungeret, quod etiam ad abundantiam præscinden-

Pars I.

do ab hisce qualitatibus sive simplicibus, sive mixtis, tituli nempe hereditarii, ac Condominii, & procedendo quoque quod jus præsentandi ad tenorem Bullæ Nicolai V. alias ut supra inobservatæ, reservatum existimari deberet favore Descendentium à Francisco, ac Guidone de primordiali Familia DD. Vicecomitum, non per hoc Octavius erat in probatis circa 46 narratam medietatem vocum patronalium, distinguendum quippe videbatur, quod aut agitur de Iurepatronatus competente alicui Familiae in genere, & tunc sanè nulla intrat distinctio portionum, stirpium, aut ratarum, sed atrenduntur capita, & voces præsentantium ejusdem Familiae, itaut habens pluralitatem vocum per modum Collegii, dicatur habere totum Collegium totam vocem secundum affirmata, per Vivian. de Iurepatr. lib. 4. cap. 2. numer. 28. & seqq. Card. de Luca eodem tract. disc. 54. num. 5. & 6. Rot. decif. 82. num. 8. & 9. par. 7. Recent. cum aliis in Cracovien. Scholastariæ 16. Iunii 1698. §. Cum enim, & seq. coram Me haecenus impress. decif. 52. & hic erat casus in altera Mediolanen. Prioratus de Mantegatiis, de qua 11. Decembris 1699. & 15. Februarii 1700. coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano, 25. Iunii ejusdem anni coram Me, 14. Februarii 1701. & 18. Iunii 1703. coram R. P. D. meo Scotto.

47 Aut verò agitur de Jurepatronatus, prout hic, reservato aliquibus nominatis in ipsa reservatione, & concessione, eorumque Descendentibus in perpetuum, eo profecto casu, unusquisque nominatus constituit propriam lineam, etsi reducatur, ut ad præsens, Juspatronatus in personam tantummodo unius, videlicet Guidonis, in his utique terminis quot sunt filii reliqui ab ipso nominato, aut in quo tota vox resedit, tot censemur esse stirpes, ac voces subalternantes ad ea, quæ bene perpenduntur per Vitalin. in Clement. Plures sub num. 42. in fin. de Iurepatr. Spad. consil. 9. num. 5. lib. 3. Tondut. quest. Benefic. par. 1. cop. 32. num. 5. 7. & 8. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quest. 11. n. 124.

Quapropter ad rem applicando, cum Guido quinque filios reliquerit, duove cesserint eorum Jura tribus aliis superstibus, videlicet Antonio, Theobaldo, &

V

Prin-

Principivalli, absonum erat prætendere, quod DD. de Cufanis descendantiam sumentes à linea prædicti Principivallis habent eamdem æqualitatem cum DD. Vicecomitibus à duobus stipitibus respectivè descendantibus, Antonio, scilicet, & Theobaldo, sic etenim dividitur quælibet successio etiam Fideicommissaria, & vocativa Descendentium ex traditis per Rot. decis. 342. num. 3. par. 12. & decis. 163. in princip. & num. 6. par. 15. Recent. Successionem etenim in Iurepatronatus regulas 48 riter fraternizare, nec dirigi à forma Successionis Fideicommissaria plenè firmatum fuit in Auximana Iurispatronatus 27. Iunii 1701. S. Quoniam, & in Aretina Beneficii 23. Aprilis 1703. S. Quod autem in fin. coram Me.

Cæterum ne quid deesset ad omnem ulteriorem trutinationem hodiernæ controversiæ, posito etiam, quod contra superius insinuata supponendum fore, quod exercitum hujuscे Jurispatronatus spectaret ad utramque Familiam DD. Vicecomitum, & de Cufanis indiscriminatim, ac per modum Collegii, ac Familia, Domini nihilominus mature rimantes singula suffragia, adinvenere quidem, quod uterque ex Collitigantibus numerice, & materialiter exhibebat ad sui favorem vota æqualia, idest sex præsentantes tam ab una, quam ab altera parte, sed postmodum appensa in lance Justitiæ defecit unum numeratum ab Octavio, vide licet alter Octavius, veluti professus Religionem Sancti Benedicti in Monasterio Sancti Simpliciani, stante quippe hac professione, per quam in Domino desperderat velle, & nolle, ut inquit Bonifac. VIII. in cap. Si Religiosus num. 5. de Elect. & Elect. potest. in 6. & in cap. Religiosus 2. de Testam. codem lib. 6.

50 Profectò vox hujuscे Religiosi non poterat explicari per ipsum solum Religiosum, sed tantummodo per ejus Monasterium, (quod in casu nostro non intervernerat,) ex quo tam præcita voluntas Monaci Professi, quam omnia illius Jura activa, & passiva transitum faciunt in Monasterium, cui proinde, & non Religioso professo competit jus præsentandi, sicuti quidquid male distinguentes inter bona temporalia, & Iura Sanguinis opinati fue-

rint Pignatell. consul. Canon. 82. num. 112. & seq. tom. 9. Pasqualig. quest. Moral. Canon. quest. 16. per tot. Solidè demonstravit Sanchez ad præcepta Decalog. lib. 7. capit. 14. num. 7. Vivian. de Iurepatr. lib. 4. cap. 3. num. 27. Ciarlin. controv. for. 225. à num. 4. usque ad num. 24. Lezzan. in Summ. quest. Regul. tom. 1. par. 2. cap. 11. num. 15. & firmavit Tribunal coram Seraphin. decis. 1361. num. 4. & coram Emerix Ian. decis. 830. num. 6.

Et quidem, ut præmisimus, malè distingue visi sunt prænominati Pignatellus, & Pasqualig., procedentes cum exemplo Juris doctorandi, vel cum præmissa ratione Jurium Sanguinis remanentium penes Religiosum, quia certè jus doctorandi non potest residere penes Monasterium, utpotè corpus inanimatum, sed necessariò manet apud Religiosum actu docentem, vel legentem in aliqua Universitate tamquam membrum ipsius Universitatis, quale effectum fuit de explicita, vel implicita licentia Superioris, ac 51 Monasterii; & ipso quod Professus extitit permisus legere, ac docere in aliqua Universitate, jura verò Sanguinis utique per professionem non avelluntur à Monaco, ut etiam uberrimè dictum fuit in decis. 34. & 35. post Censal. ad Peregrin. de Fideicom. sed punctus stat, an hæc Jura Sanguinis valeant exerceri per solum Religiosum, quod sanè repugnat rationibus antedictis, itaut quoties Monasterium foret incapax, jus præsentandi potius pertineat ad alios Successores, quemadmodum progrediendo cum terminis Fideicommissariis, illosque applicando Iurispatronatus post Bald. Felin. Alciat. & alios dixit Rot. decis. 336. num. 8. & 9. par. 5. Recent.

Quin adjuvaret Octavium præsentatum, quod alter Octavius ut supra, cum præsentans, reperiretur quoque Prior Monasterii Sancti Simpliciani de tempore factæ præsentationis; unde reduplicando personam copulativè valuerit nomine proprio autorizare ipsam præsentationem à semetipso, tum quia illius præsentatio nullam mentionem facit hujus reduplicacionis, sed demonstrativè dumtaxat meminit Dignitatis suæ Prioralis, ideoque esto quod potuisset eamdem præsentationem autho-

authorizare, ac explore tamquam Prior, dum hoc effectivè non explevit, succedebat regula, quod potui nolui, de qua Sard. conf. 251. num. 36. Gratian. discept. forens. cap. 809. numer. 12. Cancer. var. resolut. par. 2. cap. 6. num. 155. Card. de Luca de Benef. disc. 30. num. 20. Magon. decis. Florent. 2. num. 14. Rot. decis. 180. num. 18. par. 18. Recent. & in Leodium. Monasterii 4. Iulii 1698. §. Quoniam coram Me hodie impreß. dec. 61.

Tum etiam quia valde ambigendum
52 erat, an etiam ubi voluisset tamquam
Prior authorizare suum Ius, illudque exer-
cere id potuerit, cum omnia Jura vetent
quempiam in materiis authorizativis posse
fulcimentum præbere sibi ipsi ex Collectis
in proposito per Alex. confil. 106. per tot.
vol. 1. Barbos. de Iur. Eccles. uniu. lib. 1:
cap. 32. num. 11. Vincent. de Franchis de-
cis. 14. num. 2. Rot. coram Buratto dec. 44.
num. 3. ibiq; Adden. litt. A. & post modern.
Asculan. ad Stat. Urb. decis. 158. n. 6. 11.
& seq.

Tum & denique, quia ubi actus exer-
53 cteri debet per Monasterium satis non est
simplex authoritas Prioris, vel Abbatis,
qui tantummodo est caput Monasterii,
sed requiritur interventus, sive consensus
majoris, ac senioris partis Capituli que-
madmodum in specie Barbos. in cap. Ea-
noscitur num. 2. de his quæ sunt à Prælat.
sine conf. Capit. Ciarlin. controv. for. lib. 3.
ditio cap. 225. num. 24. & seq. Sanchez in
præcept. Decalog. lib. 7. cap. 14. numer. 7.
Lambertin. de Iurepatr. lib. 2. parte prima
quest. 2. art. 12. numero primo, & per tot.
Vivian. ecdem tractat. libr. 5. capit. 3. nu-
mero 27.

Comperito igitur, quod demptâ persona
54 præminati Religiosi Octavius nequi-
ret numerare nisi quinque ad summum
suffragia DD. de Cusaniis, ex altero è con-
verso latere Antonii sex recensebantur
semper excludentia suppositam medietatem
ab eodem Octavio, haud relevante,
quod delendum esset ab hoc senario nu-
mero suffragium Theobaldi filii Cæsarlis,
ex quo non poterat uno, eodemque tem-
pore Cæsar Pater, & Theobaldus filius
præsentare, quoniam oppositio, quæ sie-
bat adversus hanc vocem, pugnabat cum
refugio habito per Octavium, quod nem-

pe ageretur de Iurepatronatus familiari
agnatiorio, vel descensivo, vel quod non
essent tripartita suffragia, seu lineæ in fi-
lios Theobaldi, nam, ut præmisimus ad
abundantiam procedendo cum hypothesi
eiusdem Octavii, videlicet quod non esset
dirimenda quæstio per stirpes, sed per ca-
pita, ut omnes descendentes primordialiter
à Guidone constituerent unam lineam,
quantumvis in plures ramos, seu Colum-
nellos subdivisam, clarè emicabat, quod
præsentatio facienda erat in capita tam-
quam membra æque constitutiva ejusdem
corporis Collegiati descendentiæ, ut ex
doctrina Alex. de Nevo confil. 63. num. 2.
& 3. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæst. 11:
num. 123. cum aliis, concludit stans pro
54 unicitate lineæ contra superius animad-
versa idemmet Card. de Luca disc. 33. per
tot. & signanter num. 4. & 5. de Iurepatr.
& generaliter, quod in Jurepatronatus
gentilitio filii admittantur ad præsentan-
dum cum Patre tritum est, & uberrime
ostensum fuit in præcitata Mediolanen.
Prioratus 15. Februarii 1700. coram Re-
verendissimo Domino meo Molines Decano
25. Iunii ejusdem anni coram Me, 14. Fe-
bruarii 1701. & 18. Iunii 1703. coram
R. P. D. meo Scotto.

Robustius autem quia præfatus D. Theo-
baldus Maria Vicecomes, sive illius Pro-
curator afferuit, se se devenisse ad præsen-
tationem tamquam hæres Patruorum ex
aliis Iuribus, ac titulis, ac denique ex
antiqua possessione, seu quasi, in qua re-
periebantur iidem Patru, proindeque ad
omne, ut dicitur, pejus intrabant termini
celebris cap. Consultationibus de Iurepatr.
nempe quod cum idem Theobaldus Ma-
ria explicitè præsentaverit tamquam hæ-
res signanter Galeatii Mariæ ejus Patru
vigore præcedentis quasi possessionis, non
poterat in præsenti rejici ejus præsentatio,
slib prætextu, quod etiam Marchio Cæsat
illius Pater præsentaverit, quidquid enim
dicendum fuisset, quando quæstio fuisset
circa pertinentiam, profectò non erat di-
scurrendum de viribus hujus quasi posses-
sionis in hodierno Judicio vertente super
55 institutione inter præsentatos, quæ ipsa
sola quasi possessione contentatur ad se-
pius stabilita in Sacro Auditorio, & præ-
sertim in decis. 115. num. 19. coram Priolo

decis. 181. num. 18. par. 19. Recent. in dicta Mediolanen. Prioratus 15. Februarii 1700. §. Idque coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano, & 14. Februarii 1701. §. Cum enim coram R. P. D. meo Scotto, in Lucana Beneficii 21. Martii 1703. §. Iterum coram R.P.D. meo Muto, & in Aretina Beneficii 23. Aprilis ejusdem anni §. Cum etenim coram Me. Etiam respectu haredis ex persona ejus Auctoris existentis in præfata quasi possessione præsentandi eadem Rot. decis. 31. num. 8. coram Celso decis. 374. num. 24. par. 11. Recent. in dicta Mediolanen. Prioratus 15. Februarii 1700. §. Ad patefaciendam coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano, & 14. Februarii 1701. §. Quoniam coram R. P. D. meo Scotto.

Hisque præsuppositis Domini non censuerunt immorandum esse super novissima exceptione relata per defensores Octavii, quod nempe DD. Vicecomites devenerint ad præsentationem Antonii post lapsum quadrimestris, unde nequiverit eadem præpostera præsentatio vim aliquam habere in præjudicium ipsius Octavii legitimè jam præsentati intra prædictum quadrimestre, resistente præfinitione sancta Laicus Patronis in cap. unic. §. Verum de Jurepatr. in 6. de qua Corrad. in prax. Benefic. lib. 4. cap. 2. num. 63. Antonell. de temp. legal. lib. 3. cap. 15. num. 1. Amayden. de fyl. Dafar. lib. 1. cap. 11. num. 23. Cardin. de Luca de Jurepatr. disc. 59. numer. 19. & disc. 64. num. 3. Rot. decis. 796. num. primo, & decis. 1289. num. 23. coram Coccin.

57 Hæc siquidem exceptio locum sibi de plano vindicasset, quoties idem DD. Vicecomites ante defluxum prædicti quadrimestris non supplicassent, & obtinuissent à Sancta Sede legitimam prorogationem, sed præambulè, ac providè obtenta tali prorogatione, de qua idem sane erat in tempore præsentasse, vel in tempore à Papa habente supremam potestatem Canonice prorogato, ut generaliter habetur, apud Beroa conf. 156. num. 1. lib. 3. Spad. conf. 72. num. 5. lib. 3. Episcop. Rocc. disp. jur. select. cap. 89. numer. 3. Rot. coram Priol. decis. 83. num. 26. in Recent. dec. 505. num. 1. in fin. par. 3. & decis. 180. num. 25. par. 18. & magis ad rem eadem Rota de-

cis. 114. num. 14. coram Cerro, & dec. 74. num. 25. par. 16. Recent.

58 Replicatio tandem, quod hujusmodi prorogatio valeret reputari inefficax, & subreptitia, ex quo DD. de Cusanisendum præcedenter juridicè præsentassent, sed etiam Octavius ab illis præsentatus usque sub die 23. Junii 1700. reportasset litteras, quas nuncupant pro præsentato, quantumvis hæc litteræ in assueta formula ratione congruit remanserint expeditæ tantummodo sub die 25. Augusti ejusdem anni, quapropter si Papa certior ab Antonio, sive DD. Vicecomitibus fuisset effectus de hac intermedia præsentatione, & gratia, vel absolute denegasset memoratam prorogationem, vel eam difficultius concessisset, quod exuberat ad finem inducendi subreptionem ex Juribus adductis per Cravett. conf. 68. numer. 5. Peregrin. conf. 78. num. 11. lib. 1. Lotter. de re Benefic. lib. 3. quæst. 11. num. 56. Rof. de execut. litter. Apof. par. 1. cap. 5. num. 45. & seq. Rot. decis. 186. num. 1. par. 16. dec. 41. num. 6. & decis. 159. num. 3. par. 18. Rec. in Leodien. Canonicatus 4. Iulti 1698. §. Quo verò coram Me bætenuis impress. decis. 62. & in Cracovien. Canonicatus 13. Iunii 1701. \$ Opponebatur pariter coram Me.

Facili negocio retundebatur, quia in hac materia subreptionis, vel obreptionis unicè spectatur, an ex tacita veritate, aut exposita falsitate præjudicium aliquod oriatur ipsi concedenti, vel tertio, celsante enim præjudicio alterutrius nusquam reputatur, quod Pontifex se se à gratia retraxisset, idque pariformiter superabundat ad infringendam quamcumque notam subreptionis, & obreptionis, ut videre est apud Felin. in cap. Super litteris num. 8. de rescript. Ferret. conf. 229. num. 4. lib. 1. Modern. Lucen. consult. 501. num. 9. Rota decis. 800. numer. 11. coram Ubaldo, decis. 488. num. 10. coram Cerro decis. 357. num. 4. par. 12. decis. 769. num. 11. par. 18. & decis. 647. sub n. 51. vers. Prout par. 19. Recent.

Applicando autem ad rem, nullum utique præjudicium resultabat Papæ concedenti prorogationem, quia adhuc terminus ad prætentandum perdurabat, & de jure devolutio, si quæ contigisset, spectasset ad Archiepiscopum Mediolani, non autem

autem ad Sanctam Sedem secundum sancta in decis. 195. numer. 2. coram Coccino, decis. 392. num. 4. & 5. coram Celse, decis. 180. numer. 3. & 4. par. 18. Recent. & uberioris reassumpta, & examinata in Forolivien. Canonicus Theologalis 25. Iunii 1700. coram Ate.

Quo verò ad DD. de Cusanis, & Octavianum eorum præsentatum, nonne illorum vox erat infra medietatem ex supradictis, ipsequem Octavius in suis litteris obtentis pro Præsentato narraverat medietatem dumtaxat in controversa præsentatione reportasse? proindeque quemadmodum ius DD. de Cusanis, ac eorum præsentati manebat in pendulo, donec supervenirent necne intra legitimū tempus cum præsentationes DD. Vicecomitum; ita sicuti DD. Vicecomites valuerint post præsentationem Octavii, ejusque litteras, exhibere præsentationem alterius, cùm eorundem DD. Vicecomitum Juri nequaquam Papa intellexerit præjudicare, nisi quatenus Octavius ad sui favorem numeraret medietatem vocum, qui intererat in hoc pendulo, an DD. Vicecomites actu præsentarent, vel prorogatione à fonte omnium Gratiarum Papa consequerentur secundum ea, quæ perbellè ratiocinatur Pax Jordan. de re Benefic. tom. 2. lib. 10. tit. 7. sub num. 346. vers. Ex eo autem, ubi inquit non esse necessariam citationem Compatriotorum, aut competitorum in concedenda dilatatione, cum non agatur de præjudicio illorum, & concessio fieri possit ipsis invitatis, idem quippe est, ut præmisimus, in tempore præsentare, vel præsentare in tempore prorogato per Superiorē ex vi ipsius prorogationis, circa quam in fortioribus plenē liquet penes Rebuff. in prax. Benefic. tit. de publican. resignat. gloss. 13. num. 5. Paris. de resignat. Benefic. lib. 10. quest. 7. num. 68. versic. Limita secundo, & numer. seqq. Rota decis. 154. numer. 8. & 9. coram san. mem. Alex. VIII. decis. 91. num. 8. par. 4. tom. 2. decis. 63. num. 12. par. 6. decis. 14. num. 14. part. 10. decis. 357. numer. 2. & sequent. part. 12. & decis. 491. numer. 8. part. 18. Recent.

Amaritudo namque stetisset, quando defluxo jam quadrimestri, firmatoque Jure in Octavio per negligentiam Com-

patronorum in præsentando, mediante illa consolidatione, seu Jure non decrescendi, quod datur in Jurepatronatus Lambertin. de Iurepatr. artic. 5. quest. 4. par. 2. lib. primo, Vivian. eodem tractat. lib. 14. cap. 2. numer. 41. Bellon. de Iure accresc. cap. 6. quest. 48. num. 3. & seqq. & signanter sub num. 28. & seqq. DD. Vicecomites supplicassent, & Papa concessisset prorogationem, quia tunc forte præjudicaret juri quæsito per legitimū intra tempora præsentatum; sed cum ob durationem termini ad præsentandum tractaretur de eventuali jure querendo, Gratia Papæ in his terminis semper subsistit, immo omnia volumina sunt plena, quod minimè oporteat exponere præjudicium, seu maius non lucrum purè eventuale, ac consecutivum juxta passim affirmata per Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 45. §. primo, num. 48. Amostaz. de Causis Pii lib. primo, cap. 14. num. 12. Rota in recent. decis. 267. numer. 12. & 13. part. 15. coram Emerix Iun. decis. 1137. num. 19. & in Romana, seu Iahuen. Legati prima Iulii 1697. §. Verò in fine, coram R. P. D. meo de la Tremoille.

Subsistente itaque præsentatione Antonii veluti intra tempora Canonice prorogata, & comperto, quod semper, & infallanter, sive censendo Juspatronatus, de quo agitur, hereditarium, sive annexum Feudo, sive mixtum, sive etiam descendivum, sive etiam enumerando voces in capita simplicia ad intentum Octavii, neutiquam is abscribere valeat medietatem ad sui commodum, ruebat ad oculum fundamentum ejus gratia derogatoria, ac proinde Domini, ut ab initio præmisimus, pro institutione Antonii, & in executionem litterarum Octavii concorditer responderunt, utrâque ex partibus acerrime informantे.